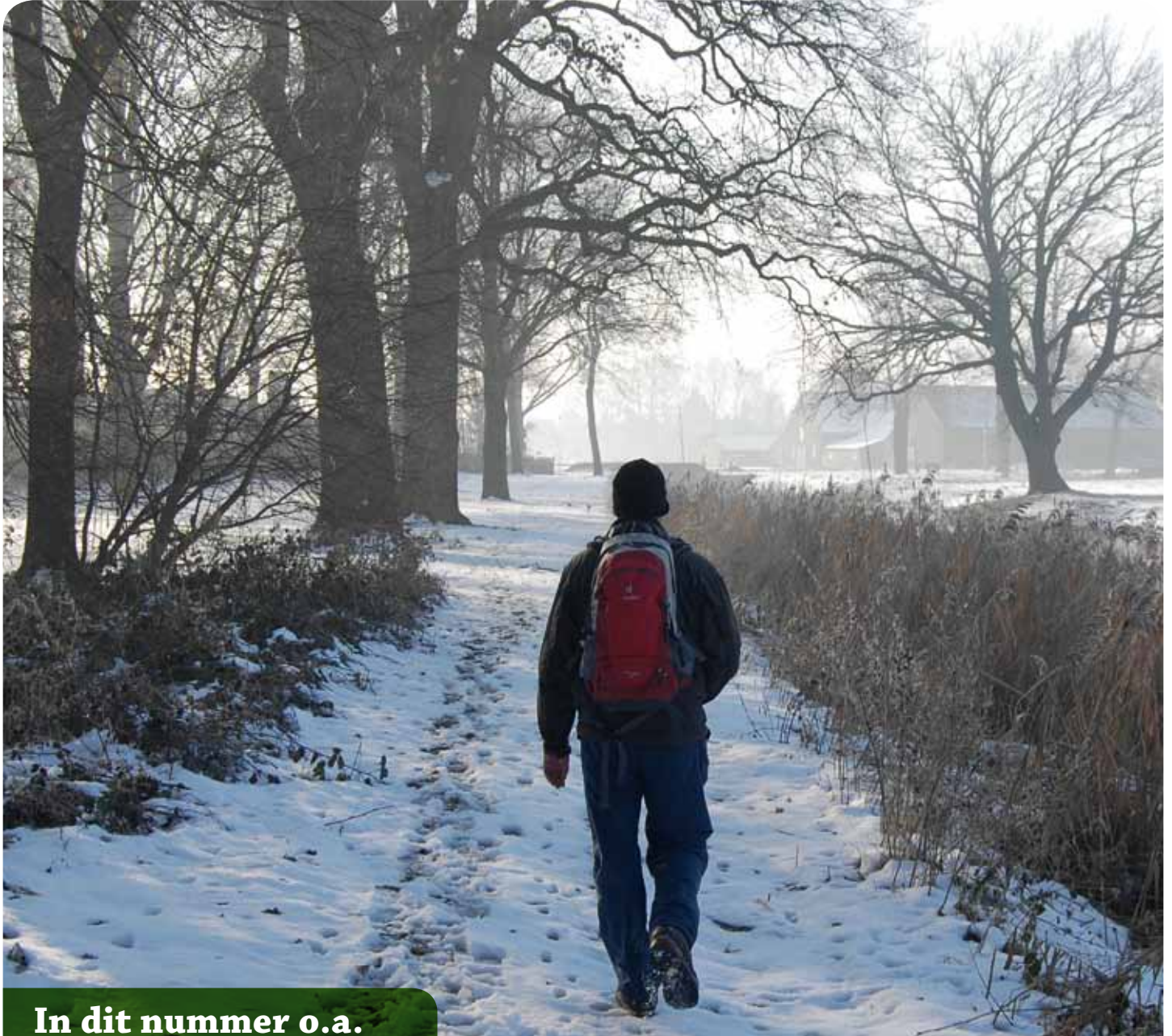

Lopend Vuur

blad voor onverhard wandelen

jaargang 18 • nummer 3 • december 2012 • prijs € 2,50

In dit nummer o.a.

- Wandelen langs de Drentsche AA
- Wandelen in de Vijfheerenlanden
- Een wandelpad ontstaat: Radboudpad

Van de redactie

Een nieuwe opmaak voor het blad Lopend Vuur! Ook onze vereniging ontkomt er niet aan om kritisch naar de kosten van de vereniging te kijken. Een grote kostenpost voor de vereniging is het blad Lopend Vuur. We zijn daarom overgegaan naar een nieuwe drukker, Delta Hage. Hiermee besparen we geld voor onze vereniging en kunnen we het blad nu in full colour uitbrengen. De druktechnieken zijn zo voortgeschreden

dat een blad deels in kleur en deels in zwart wit eerder duurder is als een blad in full colour. Wees niet bang dat het blad nu een glossy, zonder veel inhoud dreigt te worden. De redactie gaat door met het publiceren van feitelijke informatie over wandelmogelijkheden in Nederland, zoveel als mogelijk onverhard en met het beschrijven van activiteiten die onze vereniging heeft ontplooid of wil ontplooiën ter versterking van de

wandelinfrastructuur in Nederland. Blijf TeVoet steunen en maak mogelijk een familielid, een kennis of ... lid van onze vereniging. De redactie staat zoals altijd open voor suggesties over artikelen voor de volgende nummers. Houd ook onze website in de gaten. Hierin kunnen we actueler berichten over onderwerpen in de wandelwereld. Goede feestdagen en een mooi wandeljaar 2013 gewenst!

Colofon

Lopend Vuur is het ledenblad van TeVoet, vereniging van wandelaars. Het verschijnt drie keer per jaar.

TeVoet, vereniging van wandelaars

- voor meer en betere onverharde wandelmogelijkheden;
- voor behoud en herstel cultuurhistorische paden.

Ons motto, 'onverhard van, dorp tot dorp': Meer informatie op www.tevoet.nl. TeVoet is aangesloten bij de Stichting Wandelnet.

Het lidmaatschap van TeVoet bedraagt € 15,00 per jaar. Het lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij vóór 1 november schriftelijk is opgezegd bij de ledenadministratie

Redactie Lopend Vuur

Redactieadres: Koningin Emmastraat 51, 4205 BL Gorinchem, tel 0183 622300, redactielopendvuuretevoet.nl

Ledenadministratie

Voor verhuizingen, aanmelden nieuwe leden: Ledenadministratie TeVoet, Postbus 1376, 3500 BJ Utrecht, ledenadministratie@tevoet.nl (Hans Dannis, tel. 0522-260205) bankrekening 372685 van TeVoet KvK nummer 40517799

Secretariaat

Secretariaat TeVoet, Postbus 1376, 3500 BJ Utrecht, info@tevoet.nl

Contactpersonen in de regio

TeVoet werkt met contactpersonen in de regio:

- Groningen: Paul Wesselius, Regentessestraat 73, 9717 MG Groningen, tel. 050-3120917, [groningen@tevoet.nl](mailto: groningen@tevoet.nl)
- Drenthe: Paul Wesselius, Regentessestraat 73, 9717 MG Groningen, tel. 050-3120917, drenthe@tevoet.nl
- Friesland: Ben Rutten, Greate Buorre 15, 9024 EJ Weidum, tel. 058-2519299, friesland@tevoet.nl
- Flevoland: Jan Frederik Lubbers, Siriusstraat 3, 8303 ZZ Emmeloord, tel. 0527-697706, flevoland@tevoet.nl
- Utrecht: Ineke Thierauf, Vlasstraat 14, 3572 TT Utrecht, tel. 030-2730658, [utrecht@tevoet.nl](mailto: utrecht@tevoet.nl)
- Noord-Holland: Fred Triep, Zonhovenstraat 29, 1066 MA Amsterdam, tel. 020-6155502, noord-holland@tevoet.nl
- Gelderland: Nico Vlasveld, Everwijnlaan 11, 6816 RC Arnhem, tel. 026-4457852, mobiel 06-12534316, gelderland@tevoet.nl
- Zuid-Holland: Eeffien Huizing, Bernhardlaan 10, 2851 XD Haastrecht, tel. 0182501483, zuid-holland@tevoet.nl
- Zeeland: zeeland@tevoet.nl
- Limburg: [limburg@tevoet.nl](mailto: limburg@tevoet.nl)

- Noord-Brabant: Harry Benschop, Loveren 33, 5111 TA Baarle-Nassau tel. 013-5902960 of 06-12498305, noord-brabant@tevoet.nl

Bestuur TeVoet

- Katharina Loderer, secretaris (Volkerakstraat 9 II, 1078 XM Amsterdam, 020 4712930, loderer@planet.nl)
- Teus van Harten (Reggewijk 34, 3831 MJ Leusden, 033-4946834, vanharten@nd.n1)
- Bert de Boer, voorzitter (Goteborg 32, 3124 TK Schiedam, 010-4718185, atjdeboer@alice.nl)
- Hans Dannis, penningmeester, ledenadministratie@tevoet (Ruskenstuk 11, 7943 JL Meppel, tel. 0522-260205)
- Harry Benschop (Loveren 33, 5111 TA Baarle-Nassau, tel. 013-5902960)

Aan deze Lopend Vuur werkten mee:

Herman Amptmeijer, Bert van den Berg, Rien van den Berg, Eeffien Huizing, Jeroen Jacobs, Annette Jonkhoff, Sia Kreeberg, Jan Frederik Lubbers, Marijke van Steenis, Fred Triep, Peter Velthuis, Paul Wesselius

Vormgeving en opmaak: DeltaHage BV

Volgend nummer verschijnt in april 2013.

Inleveren kopij **vóór 15 maart 2013**.

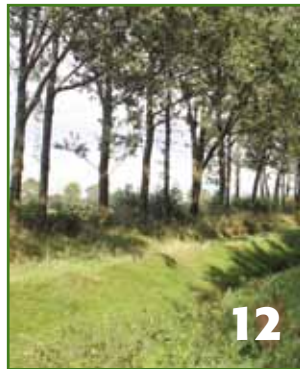
5

6

8

12

20

Op de omslag

11

Een wandelpad ontstaat: Radboudpad

14

Wandelen langs de Drentsche AA

16

Wandelen door de Vijfheerenlanden

4

Bestuur verdeelt de taken

5

TeVoet werkt mee aan wandelroutes Alphen a/d Rijn

6

Heenvlietpad sluitstuk wandelroutenetwerk

8

Noord Holland pad

11

Neem de tijd

12

Wandeling van Een tot Schipborg

18

Wandelroute Kanaalpaden geopend

20

Tocht om de Noord

23

Olde Syelroepad

24

Activiteitenagenda

TeVocht in actie

Bestuur TeVoet verdeelt de taken

De nieuwe bestuursleden hebben samen met de al actieve bestuursleden de taken verdeeld. Bert de Boer is voorzitter geworden, Katharina Loderer is secretaris en Hans Dannis behoudt zijn bestaande taken als penningmees-

ter en ledenadministrateur. Teus van Harten en Harry Benschop zijn actief als gewone bestuursleden zonder specifieke portefeuille. Het postbus adres in Utrecht voor de ledenadministratie blijft ongewijzigd. De afgetreden secretaris

Dirk van Kekem houdt deze postbus onder zijn hoede.

TeVocht bezorgd over plan om grind-/schelpenpaden in Ameland te vervangen door beton

TeVocht las in de kranten dat de gemeente Ameland van plan is om de paden op het eiland om te vormen tot betonpaden. Betonpaden zijn volgens

de gemeente Ameland goedkoper in onderhoud dan grind of schelpen. Eén van de charmes van de Waddeneilanden is juist het lopen op deze

grind- en schelpenpaden. TeVoet heeft een brief aan de gemeente Ameland geschreven waarin gepleit wordt voor behoud van deze paden.

Paden in Ameland onder beton?
foto Sia Kreeberg

Nu nog onverhard wandelen op Ameland,
foto Sia Kreeberg

Minder paden en bruggetjes in de Reeuwijkse Hout?

Het Recreatieschap wil in de Reeuwijkse Hout minder paden en bruggetjes. Dit moet dan passen in een plan waarbij de camping tot recreatiepark met woningen wordt omgetoverd en het Informatiecentrum De Hartloper wordt gesloten. Dit alles in het kader van de bezuinigingen.

TeVocht heeft de suggestie gedaan om het onderhoud van de paden door vrijwilligers te laten verzorgen. Dit gebeurt al veel in natuurgebieden in Nederland.

Na een oproep om mee te denken bij de opzet van nieuwe wandelmogelijkheden rond Alphen aan de Rijn hebben diverse TeVoet leden zich aangemeld.

TeVoot leden werken mee aan nieuwe routhemogelijkheden rond Alphen aan de Rijn

In de zomermaanden is er geïnventariseerd waar behoefte is aan extra paden. Uiteraard is er gestart met een kaart met de bestaande routes. En er was een kaart met de wensen van de provincie/TeVoot. Er is verder gesproken met veel mensen van overheden, agrarische natuurverenigingen, gebiedsorganisaties, wandelclubs, VVV's etc. Zo kwamen duidelijk nieuwe wensen en kansen naar voren.

Gezien het gebied moet er gezocht worden naar verbindingen over particuliere grond. In september is er begonnen met het aangaan van gesprekken met eigenaren en beheerders. Dat is natuurlijk best spannend; je kunt een hele mooie route bedenken, maar er hoeft maar één grondeigenaar tussen te zitten die niet meewerkt en de hele route gaat niet door. Er kan echt alleen maar gewerkt worden op basis van vrijwillige deelname van de grondeigenaar (en vaak ook nog van een pachter/gebruiker!).

Het ziet er naar uit dat inwoners uit de noordelijke wijken van Alphen aan den Rijn en uit de kernen ter Aar, Papenveer, Langeraar, Aarlanderveen, Rijnsaterwoude, Leimuïden en Woubrugge de eerste zullen zijn die van extra wandelpaden zullen genieten.

De volgende criteria voor de ontwikkeling van nieuwe wandelpaden worden gehanteerd:

- Landschappelijk aantrekkelijk
- Zo veel mogelijk onverhard
- In de buurt van mensen (lees kernen, woonwijken)
- Aansluitend op hoofdstructuur (LAW, Streekpad en bestaande routes)
- Witte vlekken vullen en/of kernen verbinden

- Op basis van lokale kennis en betrokkenheid.

Het doel is om eind 2013 acht nieuwe verbindingen op te leveren zodat deze kunnen worden vervlochten tot een prachtig en robuust wandelroute-netwerk.

Heenvlietpad sluitstuk wandelaroutenetwerk Voorne-Putten-Rozenburg

Op 5 september jl. vond de officiële opening plaats van het Heenvlietpad, het sluitstuk van het wandelaroutenetwerk Voorne-Putten-Rozenburg, dat nu een totaal van ruim 215 km wandelpad beslaat. TeVoet speelde een belangrijke rol in de ontwikkeling ervan. Bij het volgende nummer van *Lopend Vuur* wordt de routefolder van het Bernissepad bijgesloten. Wij namen alvast een voorproefje.

Aan de opening van het Biert- en het Puttenpad en van het Rozenburgpad werd al eerder aandacht besteed in *Lopend Vuur*.¹ En dan nu dus het Heenvlietpad. Op een zonnige septembermiddag verrichtte wethouder Wim Kruikemeier van Bernisse, tevens bestuurder van het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg, de openingshandeling door de kersverse routefolder aan te bieden aan de groep Nordic Walkers van Vrouwen van Nu, afdeling Heenvliet-Geenvliet. Daarmee werd ook de naam Heenvlietpad officieel bekendgemaakt. Marleen Dings, beleidsmedewerker bij Groenservice Zuid-Holland (GZH) en betrokken bij de ontwikkeling van de laatste drie paden, wilde graag iets meer vertellen over de totstandkoming van het netwerk.

Wat vooraf ging

Marleen vertelt: "Het begon allemaal in 2002 met het Masterplan Recreatie & Toerisme Voorne-Putten-Rozenburg. Dit werd uitgewerkt in het Project uitbreiding en verbetering routestructuren, wat in 2003 leidde tot een wandelrouteplan." En toen kon als eerste het Voornepad ontwikkeld worden. TeVoet, in de persoon van Jannie Trouwborst, speelde hierbij een grote rol. Later is haar taak overgenomen door Frans Meijdam. Marleen: "Frans heeft belangrijke bijdragen geleverd in de vorm van ideeën, routebeschrijvingen en foto's."

De achtste route

Inmiddels is een achttal routes gerealiseerd, waarvan het Heenvlietpad de (voorlopig) laatste is. De paden variëren sterk

in lengte en hebben elk een eigen karakter. Het Voornepad (70 km, op te delen in vier trajecten), doet zowel de stadjes Brielle en Hellevoetsluis aan als de duinen van Oostvoorne. Het Bernissepad (26 km, 3 trajecten) concentreert zich rond het riviertje de Bernisse. Van dit pad zal in het aprilnummer van *Lopend Vuur* de routefolder worden bijgesloten. Het Landgoederenpad (18 km, 2 trajecten) besteedt, zoals de naam al doet vermoeden, aandacht aan de landgoederen en buitenplaatsen van Oostvoorne. Het Biertpad (6 of 12 km) bestrijkt het oude cultuurlandschap van de polder Biert. Het Puttenpad (27 km) loopt door de woonkernen en buitengebieden van

Wethouder Kruikemeier verricht openingshandeling

het eiland Putten met plaatsen als Zuidland, Simonshaven en Abbenbroek. Het Rozenburgpad (30,5 km, 4 trajecten) speelt zich af op het eiland Rozenburg met zijn meer industrieel karakter. Het deelt een routefolder met het Strypepad, een lijnwandeling van 18,5 km van Brielle naar Rockanje langs de loop van de Strypse Wetering. Het Heenvlietpad ten slotte is 13 km lang en geheel verhard, zodat het ook voor rolstoelers toegankelijk is.

De toekomst

Als je de wandelkaart van Voorne-Putten bekijkt, zijn er nog wel wat 'witte vlekken' te zien in het midden en zuiden van het eiland. In de afgelopen jaren zijn de mogelijkheden onderzocht voor een netwerk van onverharde paden in dit gebied, maar dit stuitte op praktische en financiële problemen. Marleen: "Er waren tot wel 60 eigenaren en pachters bij betrokken, die voor een deel gecompenseerd zouden moeten worden. Ook zouden er kostbare voorzieningen moeten worden gerealiseerd, zoals bruggetjes en overstapjes." Wel is door gemeenten, het waterschap Hollandse Delta en de stadsregio Rotterdam het projectplan 'Kreken kweken' opgepakt, waarin aandacht is voor zowel waterberging en -kwaliteit, als ecologie en recreatie. Een aantal trajecten, waaronder laarzenpaden, zal mogelijk in dit kader worden gerealiseerd. En in de toekomst kan aangesloten worden bij het wandelrouteknooppuntensysteem op Goeree-Overflakkee.

Routefolders

Van alle paden zijn fraai verzorgde folders verschenen met routebeschrijving, kaartmateriaal en achtergrondinformatie. Helaas is de folder van het Rozenburg- en Strypepad niet meer verkrijgbaar en deze zal ook niet meer herdrukt worden. Marleen vertelt: "de kaartjes uit de routefolders worden gedigitaliseerd en zullen binnenkort alleen nog te raadplegen zijn op de website www.recreatiezuidholland.nl." Op dit moment is dat alleen nog het geval met het Heenvlietpad en ook de overzichtskaart met alle routes is hier te vinden. In het veld zijn de routes overigens gemarkeerd door middel van geel-rood-gele stickers (de kleuren van de provincie Zuid-Holland) met daarin de naam van het pad.

Onverhard

Aangezien het Heenvlietpad volledig verhard is en daarom minder interessant voor TeVoet'ers, start ik op een herfstige zondagmiddag mijn wandeling weliswaar in Heenvliet, maar stap al snel over op het Bernissepad. Ik volg in grote lijnen de loop van het riviertje de Bernisse dat, zoals de routefolder vertelt, tussen 1976 en 1979 een grote opknappbeurt heeft ondergaan. Daarbij is zowel met het waterbeheer als met de recreatieve functie rekening gehouden. Eerst is de ondergrond nog meest (half)verhard, maar na het schilderachtige plaatsje Abbenbroek is er de mogelijkheid – buiten het broedseizoen – een gedeelte door het weiland te struinen. Het heeft geregend, dus waterdichte schoenen zijn geen overbodige luxe. Af en toe moet een bruggetje of hekje worden gepasseerd en nieuwsgierige koeienogen staren mij aan. Met enige opluchting arriveer ik weer op de dijk. Vlak voor Zuidland keer ik om en loop langs de andere oever terug, waarbij asfalt, grind en gras elkaar afwisselen. Via de dorpskern van Geenvliet bereik ik weer het start-, tevens eindpunt. Deze route smaakt naar meer: nog zeven te gaan...

¹ LV 13, nr. 3, juni 2007 en LV 16, nr. 3, december 2010.

Regenboog boven de Bernisse

Kolhorner Keetmeiden

In 2011 verscheen de routegids van het Noord-Hollandpad, 236 kilometer wandelgenot tussen Den Helder en Huizen, met nog 34 kilometer verlenging op het Waddeneiland Texel. Een zijtak begint bij de Afsluitdijk op het vroegere eiland Wieringen en komt nabij Kolhorn op de hoofdroute uit. Er is onderweg veel te zien en het boekje besteedt veel aandacht aan cultuur- en landschapsgeschiedenis.

Enige jaren geleden las ik een artikel over de Leidse Zoutkeet. Dat was een groot gebouw in de binnenstad waar zeewater in grote platte pannen werd ingedampt en het overblijvende zout gereinigd werd tot het geschikt was voor consumptie. Warm en vochtig werk dat door vrouwelijk personeel (want goedkoper) gebeurde. Veel van die vrouwen kwamen merkwaardiger wijze uit het havendorp Kolhorn in Noord-Holland. Ze hadden de reputatie vrijgevochten te zijn, wat onder andere tot uiting kwam in dat ze tijdens het benauwde werk

aan de zoutpannen luchtig gekleed waren (alleen een broek). Van tijd tot tijd kwamen er heren kijken, ongetwijfeld uit industriële belangstelling. Het was dan wel de bedoeling dat ze een bijdrage in de fooienpot deden.

Hoe kwamen die Kolhorner meiden in Leiden?

Al wandelend langs het Noord-Hollandpad zie je het antwoord: Kolhorn was vóór de inpoldering van de Wieringerwaard een haven aan de Zuiderzee. Daar kwamen de turfschepen uit

Fort Krommeniedijk, foto Dutchfoto

Om te lopen

Routegids Noord-Hollandpad, eerste druk 2011, 112 pagina's, zelfde formaat als de LAW wandelgidsen.

De hoofdroute Den Helder-Huizen is 207 kilometer, de zijtak van Den Oever busstation (bij het begin van de Afsluitdijk 28 kilometer en de verlenging op het eiland Texel 34 kilometer. Samen 270 kilometer. De route is onderverdeeld in 13 etappes en er wordt ruim aandacht besteed aan het ruime openbaar vervoer, horeca en overnachtingsmogelijkheden.

Op een aantal stukken zijn honden verboden (ook aangelijnd). De gids geeft dan alternatieven. Dat geldt ook voor twee seizoensgebonden stukken bij Botshol en de Nieuwe Meer (veerpont alleen zomers) en bij Amstelveen.

De route is over het algemeen goed te lopen, maar hier en daar zijn drassige passages of zeer hoog gras. In al die gevallen is een nabijgelegen fietspad te vinden.

Oost-Nederland die hun lading over de Zuiderzeedijk heen in binnenvaartschepen losten. Op de dijk bij Kolhorn, nu midden in het land, staan tot de dag van vandaag zwartgeteerde turfschuren die gebruikt werden bij het overladen. Zo was het makkelijk voor de vrouwen om met een binnenvaarder mee naar Leiden te gaan, want de Zoutkeet werd met turf gestookt. Het is al weer een tijd geleden dat dit plaatsvond maar bewoners van de naastliggende dorpen zijn gretig om te vertellen dat die van Kolhorn nog steeds vrijgevochten zijn. Dit inkijkje in de Leids-Kolhornse geschiedenis was voor mij niet de enige verrassing van het Noord-Hollandpad. Dat pad loopt van Den Helder naar Huizen door het binnenland van Noord-Holland (en een klein stukje Utrecht) en de padenmakers hebben kans gezien veel onverharde stukken op te nemen, vaak over dijken en kades. Etappes waar ik van te voren weinig fiducia in had, zoals in de Wieringerwaard, bleken daardoor veel loopplezier te geven. Onverhard lopen is natuurlijk niet overal mogelijk gebleken maar er zijn op verschillende plaatsen nog verbeteringen

in onderhandeling, in het wandelboekje duidelijk aangegeven.

De mooiste etappes

Twee etappes die bijzonder mooi zijn (als je ze in het juiste seizoen loopt) liggen aan het begin en aan het einde van het pad. Het stuk in het noorden, tussen Den Helder Zuid (station) en Anna Paulowna (station) is, als de bollen bloeien, een belevenis. Ik wist wel dat de Bollenstreek bij de Keukenhof concurrentie had gekregen in andere delen van het land maar dat het zó mooi zou zijn.... En dan ook nog comfortabele onverharde paden!

Aan het einde van het pad, in het Gooi, worden een paar mooie heidevelden aangedaan. Een prachtige etappe voor de vroege herfst. Er volgt dan nog een klein stukje door de buitenwijken en het centrum van Huizen voor je aan de terrassen van de haven aan het Gooimeer komt. Dat was vroeger natuurlijk ook de Zuiderzee, en zo ben je dan via het binnenland van haven naar haven gegaan. Tussen de bollen-etappe en de heide-etappe maak je dan nog kennis met kleine en met zeer grote droogmakerijen, prachtige stadjes zoals het doopsgezinde De Rijp, de recreatiegebieden rond het Noordzeekanaal, de waterlinieforten rond Amsterdam, de omgeving van Abcoude en het grote ecoduct ten zuiden van Bussum. Een aanrader!

Aandachtspunten voor de 2e druk

Heb ik dan helemaal geen kritiek? Natuurlijk wel. De goed vormgegeven kaartjes zijn helaas wisselend van schaal. Dat is niet handig. Bij een vaste schaal weet een redelijk ervaren wandelaar met één oogopslag hoe lang een stuk route op de kaart ongeveer lopen is. Ik begrijp wel dat je bij een vaste schaal meer kaartjes nodig hebt en dat daardoor de gids duurder wordt maar toch geef ik daar de voorkeur aan.

Een tweede kritiekpunt is dat, hoewel de gids veel informatie over het openbaar vervoer langs de route geeft, er toch missers in zitten, ongetwijfeld in de tweede druk van de gids te herstellen. Voorbeelden zijn de buurtbus in Winkel en Nieuwe-Niedorp en de Amstelveen-

De stickers van de route, foto Ingrid Kooiker

se haltes van lijn 51 op pagina 80. Ook de historische spoorlijn ontbreekt op die kaart wat tot verwarring aanleiding geeft. Zolang die nog verkrijgbaar zijn is raadpleging van de betreffende busboekjes en de lijnennetkaart aan de wandelaar aanbevolen. Maar, zoals gezegd, het boekje geeft veel informatie wel en de route is zo gemaakt dat regelmatig openbaar vervoer aangedaan wordt. Een laatste punt is geen kritiek maar een wens: meer aandacht voor aanpalende wandelingen van andere organisaties. Opnieuw een voorbeeld. Het Noord-Hollandpad kruist de 's-Gravelandse buitenplaatsen bij het bezoekerscentrum. Natuurmonumenten heeft door die buitenplaatsen een paar prachtige wandelingen uitgezet. Een volle dag wandelen waard. In de tekst en (ik durf het bijna niet te zeggen) met een extra kaartje zou daar aandacht aan besteed moeten worden. Maar het is waar, dat soort dingen maakt het boekje dikker en duurder.

Ontwikkelingen ten aanzien van het Radboudpad

(voorheen Noord Nederland Dwars)

Westfries Dwars, Hannekemaaierspad, Poepenpad, Noord Nederland Dwars en Radboudpad, dat zijn de benamingen die de wandelroute van een aantal TeVoeters heeft gehad, die een wandelroute van Bergen aan Zee naar de Emsweg even voor Papenburg in Duitsland ontwikkelen.

Hoe begon het ook weer?

Martien Veth, een TeVoet lid uit Westfriesland die helaas in september 2011 overleed, ontwikkelde een route van Bergen aan Zee naar Enkhuizen over zo veel mogelijk onverharde paden. Hij klopte daarmee bij het Wandelnet (het toenmalige Wandelplatform) aan, met het verzoek er een LAW van te maken. Dat kon niet, omdat LAW's over een groter gebied moeten lopen. Toen zocht hij contact met de makers van het Hannekemaaierspad, om in combinatie met het Hannekemaaierspad een nieuwe LAW te maken. Hannekemaaierspad of Poepenpad leek toen een goede benaming. Deze samenwerking ging uiterst stroef, de ontwikkelaars van het Hannekemaaierspad wilden wat anders dan Martien. Inmiddels waren ook de TeVoet coördinatoren van Friesland (Ben Rutte) en van Groningen (Paul Wesselius) geïnteresseerd geraakt. De routecommissie van het Wandelnet vond, dat er plaats was voor een route door Noord Nederland, omdat er op de kaart van LAW in Nederland een grote witte ruimte is tussen het Kustpad in het noorden en het Havezathenpad in het zuiden. Men vroeg Fred Triep om de TeVoet leden Martien Veth, Ben Rutte en Paul Wesselius bij elkaar te brengen. Zo ontstond het Leeuwarden overleg. Vrij snel sloot daarbij ook Ab Wijnberg aan, een TeVoet lid uit Veendam met een grote kennis van onverharde paden in Groningen, maar ook in Drenthe en Friesland.

De route ontstaat op papier

Omdat samenwerking met de groep van de Hannekemaaiers niet lukte, besloten wij zelf een route te gaan maken, die wat noordelijker west-oost loopt. Ben maakte een route van Stavoren via Sneek, Akkrum, Nijebeets, Gorredijk en Wijnjewouda naar Een. Paul maakte een route van Een naar Schipborg. Ab een routedeel van Schipborg via Veendam, Oude Pekela tot Bourtange. Ab (geholpen door Paul) maakte een aansluiting op de Emsweg vanaf Bourtange. Via deze Emsweg kan bijvoorbeeld naar Papenburg doorgelopen worden. Papenburg is een aardige stad, die met het openbaar vervoer goed te bereiken is. Daarnaast heb je vanaf deze stad aansluiting op de wandelpaden van het Wiehengebirgsverband in de Duitse deelstaat Niedersachsen, zoals de Hunenweg naar Osnabruck en de Emsweg naar Leer.

De Stichting Hannekemaaierspad vond het problematisch, dat wij ook het thema van de Hannekemaaiers zouden gebruiken. Tijdens het laatste overleg met hen in 2011, besloten wij het thema te wijzigen naar de Friezen, immers zowel Westfriesland, het 'echte' Friesland, Groningen en Oostfriesland worden met deze wandelroute aangedaan. We spraken nu over West-Friesland Dwars of Noord Nederland Dwars.

Er komt geld voor de ontwikkeling

In 2010 wist Martien de provincie Noord-Holland te bewegen om een haalbaarheidsstudie te doen betref-

fende de route West-Friesland Dwars van Bergen aan Zee naar Enkhuizen. Dat leverde een positief rapport op van bureau Tauw uit Deventer. In november 2011 besloot de Provincie Noord-Holland een budget van 129.000 euro uit te trekken voor de ontwikkeling van West-Friesland Dwars. Nu kon het Wandelnet het eerste deel van de route gaan opleveren. Men besloot de route van Bergen aan Zee tot Sneek te gaan ontwikkelen. In juni van 2012 is er overleg geweest met Vladimir Mars en Rutger Burgers van bureau Lopende Zaken. Hun offerte voor het ontwikkelen van de route is goedgekeurd is door het Wandelnet. Dan gaan Lopende Zaken eind 2012 en 2013 de route nauwkeurig bestuderen en beschrijven. Het product moet in 2014 opgeleverd worden.

Ondertussen is nu ook de naam Radboudpad komen bovendrijven. Radboud was een van de grote Friese koningen

Sluisje in Grote Diep

Neem de Tijd

In opdracht van zes samenwerkende Noordelijke Nationale Parken ontwikkelt IVN, in samenwerking met een groot aantal regionale partners, een nieuwe lange afstandswandeling 'Neem de Tijd' door Noord Nederland.

en een pad naar hem genoemd past goed bij een route die door het gehele gebied van de Friezen gaat.

De bedoeling is dat de route gemarkeerd wordt met de vertrouwde rood wit markering. Via welk medium de beschrijving van de route zal plaatsvinden, is tot nu toe nog niet duidelijk. Het wandelnet is langzamerhand al zijn producten aan het digitaliseren en men is er huiverig voor om eerst een analoge gids te maken en daarna het geheel weer te moeten digitaliseren. Er wordt gedacht aan een website, een App voor smartphones en tablets of misschien toch een gids. De werkgroep, die de uitvoerders moet aansturen, bestaat nu uit Joep Naber, Johan Zutt en Fred Triep.

De route, die door Ben, Paul en Ab gemaakt is, wordt steeds verder verfijnd. Fred, maar ook Ben, Paul en Ab, lopen routedelen na en dit levert meestal een betere beschrijving op. Er zijn nog wat problemen met het traject tussen Akkrum en Nijebeets, daar zit nog wat teveel asfalt in. Maar waarschijnlijk gaat Ben daarvoor een oplossing vinden.

In de vorige *Lopend Vuur* is de route tussen Oude Pekela en Bourtange beschreven door Ab Wijnberg. In dit nummer wordt de route tussen Een en Schipborg beschreven door Paul Wesselius. In de volgende nummers zullen de trajecten Schipborg-Veenendam-Oude Pekela, de trajecten Sneek-Akkrum-Nijebeets-Gorredijk-Wijnjewoude-Een en het aansluitdeel tussen Bourtange en Emsweg worden beschreven.

De wandelroute 'Neem de Tijd' verbindt de Noordelijke Nationale Parken, Werelderfgoed en Nationale Landschappen. De zes Nationale Parken zijn Schiermonnikoog, Lauwersmeer, Drents-Friese Wold, Dwingelderveld, Weerribben-Wieden en Alde Feanen, twee Nationale Landschappen Middag Humsterland en Fryske Noardlike Walden en twee Werelderfgoed locaties Wadden en Koloniën van Weldadigheid te Veenhuizen en Frederiksoord. De route loopt, waar mogelijk, via bestaande routes en Ecologische Verbindingszones.

Naamsbekendheid van de Nationale Parken, natuurbeleving, cultuurhistorie, 'duurzaam & slow toerisme' en versterking van lokaal ondernemerschap zijn de uitgangspunten van de route.

De route wordt als wandelapp. voor smartphones uitgegeven en is te vinden onder www.wandelapp-neemdetijd.nl. Er is ook een apart facebook pagina onder <http://www.facebook.com/routeneemdetijd> beschikbaar.

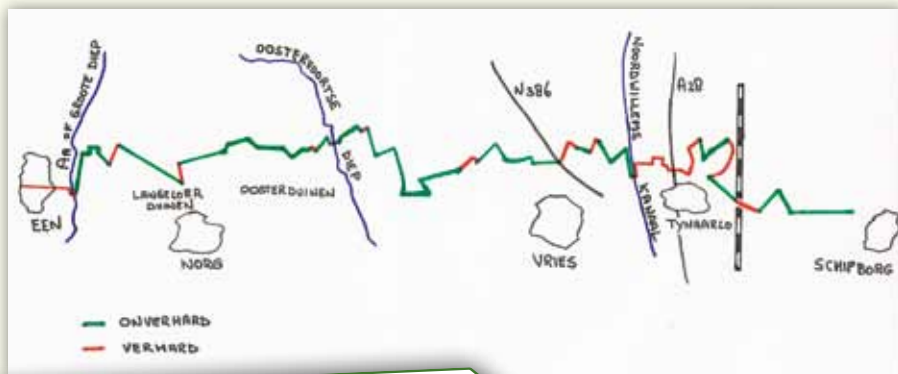
Het wandelrouteproject 'Neem de Tijd!' wordt mede mogelijk gemaakt door:

Provincie Fryslân, Provincie Groningen, Provincie Overijssel, Recreatieschap Drenthe, Nationaal Park Schiermonnikoog, Nationaal Park Lauwersmeer, Nationaal Park Alde Feanen, Nationaal Park Drents-Friese Wold, Nationaal Park Dwingelderveld, Nationaal Park Weerribben-Wieden, Samenwerkingsverband Nationale Parken, IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, NBTC Nederlands Bureau voor toerisme en Congressen.

Roderwolde, foto André Brasse

Klein avontuurlijk paadje door bos met varens naar het Oostervoortse Diep

LOPEND VUUR

ROUTE

LAW14 (in aanleg):

Radboudpad

Van Een tot Schipborg

TeVoet is bezig met de ontwikkeling van een wandelverbinding met West Friesland naar Ost Friesland (Duitsland), Noord Nederland Dwars.

In het vorige nummer is een route beschreven van Oude Pekela naar Bour-tange door Ab Wijnberg. In dit nummer beschrijft Paul Wesselius een route door Drente. Hiermee geven we de lezers naast een wandelroute ook een kijkje bij de totstandkoming van een nieuw

lange afstandspad. Het pad is nog niet gemarkeerd, dus de wandelaar moet de routebeschrijving volgen. Het is ook raadzaam om een topografische kaart of topografische applicatie op een smart Phone mee te nemen.

1700 meter pad voor Zuursche Landen

Een tot Norgerberg

Waar de route tot Een eindigt, de weg midden door Een, lopen we rechtdoor, een rustige asfaltweg tussen weides, met rechts de grotere weg naar Norg. Scherpe bocht naar rechts, dan vlak voor bruggetje pad langs het Groote Diep nemen. Bij sluisje Groote Diep oversteken en even verderop een breed pad door de landerijen nemen, pal naar het oosten. Dat pad loopt door tot de Noordstukken (500 m). Naar links, klein stukje (120 m) naar het noorden over asfalt tot Postmaatse weg. Naar rechts, deze onverharde brede weg een flink stuk (1,8 km) aflopen tot de weg geasfalteerd wordt en het kleine bungalowpark Den en Duin aan de linkerhand ligt.

In alle seizoenen mag er door dit park gelopen worden, schuin naar het noordoosten toe (linkserig). Dat is goed te doen en ook zo ingetkend, maar men kan ook een breed onverhard pad, vóór het asfalt, naar het noorden (links) volgen. (N.B.: dus NIET doorlopen naar de N373!) Vanaf dat pad naar rechts, door de camping Norgerberg heen, naar de N373 of aan de noordkant om de camping heenlopen en bij de uitspan-

ning Norgerberg uitkomen (Plezierig adres voor drankjes en hapjes).

Norgerberg tot Visio boven Vries

Dit deel kan vrijwel geheel onverhard gelopen worden (ongeveer 12,2 km). Het voorspoedig doorlopen van de Langeloërduinen vereist een goede aanpak: er zijn talloze kleine weggetjes die alle kanten opdraaien. Steek vanaf uitspanning de Norgerberg de weg over naar de parkeerplaats en zoek een brede weg op, die net even ten noorden van de parkeerplaats loopt, pal naar het oosten. Blijf deze weg volgen naar het oosten. De eerste 200 meter loopt samen met het Drenthepad. Als het Drenthepad afslaat naar links lopen wij rechtdoor. Na 1 km houdt het pad op en er is een T-kruising. Sla linksaf tot het Duinenpad. Volg dit fietspad over 300 meter naar rechts, tot een 5-sprong en kies de Voorste Weg (2e weg rechts). Deze over 250 meter volgen, dan schuin naar links een landweg in. Deze volgen, maakt een bocht naar rechts na 500 meter, langs een complex zomerhuizen ter rechterzijde.

Na 250 meter loopt er een smal paadje naar links, door een bos(je). Dit paadje zo goed mogelijk naar het noordoosten volgen, steeds het wat grotere pad houden (niet terugdraaien naar het zuiden!). Na 500 meter kom je uit op de Achterste Weg. Daar naar rechts afslaan naar de Donderse Weg toe. Deze weg naar links volgen over 300 meter asfalt, of een smal 'olifants'paadje inslaan naar links door een bosje langs de weg en dat

volgen. Het laatste stukje (50 meter?) loopt door het bos – zonder pad – naar het Oostervoortse Diep. Dat volgen, naar rechts, tot de Donderse Weg. Bij paddestoel 13503 naar rechts het bos langs de weg in. Langs de akkerrand lopen, gedwongen scherp naar rechts, tot een uitspanning De Bosrand. Daar kan een lunch genoten worden voor aantrekkelijke prijzen. (Open van 9 april tot 24 okt; 's winters alleen in het weekend).

De weg oversteken en even naar links volgen over enkele tientallen meters. Eerste bospad naar rechts inslaan, langs voormalig Munitiemagazijnencomplex Donderen. Ten zuiden van dit complex naar links tot einde complex (300 m), dan scherp naar rechts. Steeds doorlopen over een breed bospad naar het zuidoosten, loop door tot de heide van het Noordsche Veld, werp daar een blik op en loop langs de bosrand naar het oosten en noorden (steeds links aanhouden) tot een weg naar rechts door de akkers. Hier loopt de route samen met het Hannekemaaierspad. Na 1700 meter, bij kruising met asfaltweg Zuurschelanden, rechtdoor over asfaltweg Wierbroeken (500 meter). De eerste 250 meter kan onverhard genoten worden door rechts van de sloot aan de rechterkant, over het schouwpad, te lopen.

Bij de Zwarte Dijk even naar rechts (100 meter asfalt) en dan links. Na een kleine 500 meter scherp naar rechts, voor de manege naar rechts en na 60 meter weer naar links, langs het Kosterveen. Doorlopen tot kruispunt van N386. Deze oversteken naar het noorden (links) en de Veenweg volgen tot Visio.

Visio-Vries tot Schipborg

Vanaf Gehandicaptenzorg, Koninklijke Visio De Brink, voor alle soorten gehandicapten van 0 tot 18 jaar, verder lopen. Hoofdweg naar het oosten, naar rechts afbuigen, langs zuidrand van terrein, langs schouwsloot lopen tot einde, dan naar links, terrein verlaten via fietspad naar rechts. Groningerstraat recht oversteken en langs schouwpad lopen (rechterkant, want linkerkant kan heel modderig zijn), via piepkleine omtrekkende beweging scherpe bocht naar links, doorlopen tot de dijk langs het Noord-Willemskanaal.

Dijk naar rechts volgen tot brug en deze oversteken. Hotel-restaurant op de hoek heeft lekkere gehaktballen.

Over dijk langs het N-W kanaal naar het noorden, bij kunstwerk trap af naar rechts, doorlopen, even naar links, dan weer rechts tot kort fietspaadje, dat volgen tot N386, vlak voor kruising met A28. Dit is een rustig industrieterrein, niet erg boeiend.

De N386 oversteken en aan de overkant het fietspad naar links volgen, rechts om het verkeersplein heen en bij het verkeersplein aan de oostkant van de A28 naar rechts afslaan, de Dorpsstraat in, bij de eerste afslag scherp naar links het Hageneind in, afbuigen naar rechts, Osbroekweg en scherp naar rechts een onverhard pad in, de Akenveenweg. Deze uitlopen, met scherpe knik naar links, tot de Zwarteweg, naar rechts. Zwarteweg uitlopen tot de Zuidlaarderweg.

Zuidlaarderweg oversteken en naar rechts gaan. Goed opletten, een smal onverhard paadje loopt naar links, vanaf de Zuidlaarderweg, langs een langwerpige plas. Dat paadje komt uit bij een spoorwegovergang, deze oversteken en de weg vervolgen (Hunebedstraat). Vóór het Zeegse Loopje een bosweg, afgegrensd door een paal, ingaan. Doorlopen tot fietspad en dat naar rechts inslaan tot paddestoel 24352. Daar naar links de Zeegster steeg op, breed onverhard pad, met fietspad er langs, tot restaurant De Drentse Aa. Daar het mooiste uitzicht van Drenthe en een kop koffie genieten.

Om te lopen

De beschreven wandeling is 25 km lang. Ongeveer 70 % is onverhard. Het verharde gedeelte valt vooral in het derde stuk. Dan moeten de barrières Noord-Willemskanaal, A28 en de spoorbaan Groningen-Assen geslecht worden. Openbaar vervoer vanaf Schipborg is lastig, het beste is doorlopen tot de Q liner halte bij Zuidlaren. Een is te bereiken met bus 18 uit Assen. Bij Tynaarlo is taxivast 44 op te roepen. Raadpleeg de ov site www.9292ov.nl voor je reis.

Om te lopen

De Loop van de Drentsche Aa, Stichting
Het Drentse Landschap, € 13,50.

Te bestellen o.a op de site
www.drentslandschap.nl

De loop van de Drentsche Aa

Over het Diep

Zo'n 5 km is de Drentsche Aa slechts in naam, toch stuurt "de loop van de Drentsche Aa" ons ruim 150 km door het Drentse landschap, waarmee hij het gehele brongebied en een groot deel van het officiële "Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa" bestrijkt. In deze derde route in de serie "de loop van" zie je de Drentsche Aa zich ontwikkelen van een beekje in het bos tot uiteindelijk een brede stadsgracht. Smalle paadjes brengen je door de weiden en hooilanden van een eeuwenoud boerenlandschap, oude zandwegen voeren je het veld over. De oorsprong van de Drentse beken ligt voor een deel in de bossen en weiden, vroeger immense heidevelden, in het midden van Drenthe, waar vandaan het water naar de randen van de provincie stroomt. Zo stroomt het water van de lopen van de Drentsche Aa naar het noorden richting Groningen.

Asser Bos

Wie in Assen begint, loopt echter eerst zuidwaarts langs restanten van een aantal veenstroompjes die ook tot de

bronnen van de Drentsche Aa behoren. Daarvan kronkelt alleen de Bosbeek als vanouds door het Asser Bos waar hij de scheiding vormt tussen het eeuwenoude eiken-hulstbos en het nieuwere deel dat rond 1750 ten westen van de Bosbeek werd aangelegd. Toneelschrijver Jan Fabricius, vader van Johan Fabricius, de schrijver van de Jongens van Bontekoe, struinde eind 19e eeuw als kind hier rond. Dit stukje bos was voor Jan een wereld op zich. "Een Koninkrijk vol avontuur. Een onafzienbare uitgestrektheid met hoge bomen. (...) Daar waren diepe greppels en bruggetjes en helder vlietende stroompjes."1) Later werd de Bosbeek de afvoergoot voor de gasfabriek en zelfs nu past de naam "stinksloot" er nog bij. De route voert dieper het bos in, soms over modderige delen vanwege de keileemlaag die hier soms aan de oppervlakte komt, om aan de rand te stuiten op een bijna lege sloot, de restanten van de Stadsbroekloop, die we even later als omlegging volgen. Was dit de beek waarin Fabricius bij de derde duiker onder de spoorlijn Assen – Meppel ging zwemmen? Nou

ja, "zwemmen, (...) Je plaste maar wat." En samen met zijn vriendjes probeerde hij als er een trein aankwam de inzitenden te choqueren door poedelnaakt met de borst vooruit op een rij te gaan staan.1) Waar de Stadsbroekloop in het Witterdiep stroomt zien we als ons pad niet geblokkeerd wordt door een stoere Schotse Hooglander het verschil tussen de natuurlijke en de gekanaliseerde loop. Vervolgens stroomt het water via Anreepdiep, Deurzerdiep, Loonerdiep, Taarlosche Diep, Oudemolensche Diep, Schipborgse Diep en Westerdiep als hoofdtak van de rivier uiteindelijk door de Drentsche Aa en dan zijn we al bij de grens met Groningen.

Landschap

De wandeling vervolgt haar route voorlopig nog zuidwaarts over het door aardgaswinning aardbevingsgevoelige Geelbroek, waar de natte broeklanden voor een groot deel nu in het bezit van Staatsbosbeheer zijn. De jongste beving in die buurt was bij Eleveld op 11 november 2011. Noordwaarts gaan we pas halverwege etappe 2. Een bosrijke

wandeling maar ook veel aan de natuur teruggegeven cultuurland, waarbij de waterscheiding tussen Noord en Zuid bereikt is. "Het echte riviergevoel ontbreekt nog," zei een wandelaar die met zijn derde etappe bezig was, "en er is wel veel verhard". Paddenstoelen, de gele bloemknopjes van het boerenwormkruid en het prachtige wandelpad langs het Amerdiep vergoeden veel, ook moet je je bewust zijn dat het water uit de sloten uiteindelijk voor de voeding van de beken zorgt. Door het geringe verval behoren de beken van Drenthe tot de zogenaamde laaglandbeken. Met veel moeite moeten ze in het vlakke landschap hun weg vinden, traag stromend in bochten, 's zomers soms bijna droog staand maar 's winters uitdijend tot grote watervlakten, dat wil zeggen voor de regulering die in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw plaatsvond. Hoe de beken in het begin van de twintigste eeuw eruit zagen, zien we goed als we in het gebied van het Amerdiep en later bij het Andersche Diep lopen. Dankzij twee afvoerkanalen naar de Noord-Willemsvaart is de westelijke loop even ten noorden van Deurze ook nog ongeschonden.

Harry de Vroome

Dat er nog meanderende delen zijn, hebben we voor een groot deel te danken aan Harry de Vroome, zoals Bertus Boivin, die zoals bij zo vele Drentse wandelroutes ook hier de begeleidende tekst verzorgde, ons in de gids vertelt. Dan zijn we wel al met de etappes 5 en 6 bezig en hebben we op het eind van 6 de kenmerken van het beekdal- en esdorpenlandschap ten volle kunnen ervaren. Vanuit het Rolderdiep waar

Gasterensche duinen

het kwelwater vanuit het hogere deel in stroomt, loop je door de vroegere hooilanden langs akkers omhoog naar het brinkdorp Rolde, over de Noordes kom je bij de heide van het Balloërveld, waarna je door Balloo over de es en Kamps Heide weer afdaalt naar de groenlanden, nu bij het Deurzerdiep. Dan zouden we langs Boerderij Kamps met zijn gebinten van eikenhout uit het jaar 1587/1588 zijn gekomen, ware het niet dat een onverlaat, dol op het maken van foto's van brandende gebouwen, meende ook dit stuk eeuwenoude cultuur in de brand te moeten steken. Ook in de daarop volgende etappes kom je de regelmaat van hooiland, essen en heide en bos in het landschap tegen. Idyllisch is de overstap over het vlonderpad bij het Anloërdiepje, een smal beekje in een moerassig weiland dat even later in het Oudemolensche Diep stroomt. Hier tracht het Staatsbosbeheer langs de diverse aanvoerende diepjes het verschraalde beeklandschap uit het begin van de twintigste eeuw terug te krijgen. Wie er in de zomer loopt, ziet de resultaten: pinksterbloemen, echte koekoeksbloem, grote ratelaar en orchideeën zijn terug. Even later ben je bij Schipborg waar dichter Rutger Kopland aan de oever van de Drentsche Aa zijn inspiratie opdeed.² Wie de route uitloopt, eindigt bij de Hooge der AA in "stad", wat voor de noordeling synoniem staat aan Groningen, maar het Drentse water zal uiteindelijk via Reitdiep en Lauwersmeer de Waddenzee instromen. Dan heb je veel facetten van het prachtige Drentse Landschap gezien.

Gidsinformatie

Evenals de gidsen van de Reest en het Oude Diep is deze voorzien van een handige ringband. De route is opgedeeld in 10 etappes van 13 tot 18 km en in beide richtingen tussen Assen en Groningen beschreven. De etappes zijn duidelijk beschreven maar niet in het veld gemarkeerd. Wel zijn ze ingetekend op een uit te vouwen topokaart. Hierbij is als kaartbasis de 1:25000 kaart gebruikt, maar in de gids verkleind tot de vreemde schaal van ongeveer 1:29400, waardoor je voor het meten geen curvimeter kunt gebruiken. Wil je dus zien hoeveel je van een etappe nog moet, dan kun je beter gebruik maken van de

modernere digitale middelen. Niet altijd is het begin- of eindpunt goed bereikbaar met openbaar vervoer en dan is bekendheid met het gebied toch een voordeel. Zo moet je op het eind van etappe 1 nog ruim 2 km naar de bus in Hooghalen lopen, wat kan over het fietspad langs de verharde weg Oosthalen, waarbij je uitkijkt over de akkers, maar je kunt ook de geelrode markering van het Drenthepad volgen door het bos. Deze route is nauwelijks langer. Ga ook dan bij punt 13 RA en vrij snel daarna bij een dikke boom met geelrode markering RA, oversteken en ga het bospad, de voormalige spoorbaan naar Kamp Westerborg, in. Nu steeds zo veel mogelijk rechtdoor, ook over de verharde weg tussen de recreatiewoningen van "Het Groote Zand". In Hooghalen over de Hof van Halenweg doorlopen tot een kruising bij een school. Daar, waar het Drenthepad rechtdoor gaat, LA de Hoofdstraat inslaan voor de bushalte die 260 meter verder na een flauwe bocht zichtbaar wordt. Omdat je bij etappe 2 nog vier kilometer extra moet gaan, kun je ook doorlopen met etappe 3 en bij het dorp Grolloo de bus nemen. Zo zou je ook in Rolde op de bus kunnen stappen en als je bij Anloo bent, zou het handig kunnen zijn om door te lopen langs de weg naar Annen en de Q-liner met zijn halte aan de N43 richting Groningen of Emmen te nemen. En zo zijn er meer mogelijkheden om je eigen indeling te maken.

¹ Jan Fabricius, Jeugdherinneringen van een Asser jongen, Assen, 1968³

² Zie bijvoorbeeld: Rutger Kopland, Een man in de tuin, Amsterdam, 2004

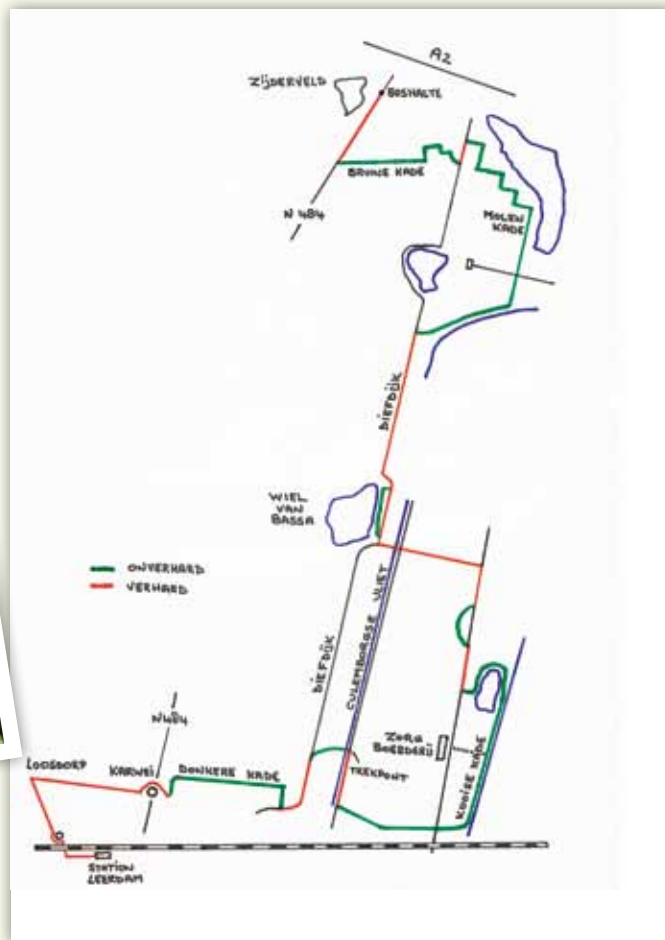

LOPEND VUUR

ROUTE

Kooise kade markering

Wandelen over groene kades in de Vijfheerenlanden

Deze wandeling loopt over diverse graskades, die al lange tijd in de Vijfheerenlanden aanwezig zijn. De nodige graskades in de Vijfheerenlanden zijn tot fietspaden 'verbouwd'. De kades in deze wandeling zijn gelukkig nog het domein van de wandelaar.

Het Kooise pad loopt over een nieuwe graskade en door een nieuw opgegesteld gebied van Staatsbosbeheer en van een (Zorg)boerderij. De openstelling is gecombineerd met de opening van de Zorgboerderij, waar verstandelijk gehandicapten werken in de boerderij en in een eenvoudige horecagelegenheid bij de boerderij. Een mooie combinatie voor hen en voor de wandelaar in een tijd waar creatief naar mogelijkheden voor natuur en recreatie moet worden gezocht.

Het gebied van de Molenkade is aangelegd als compensatie voor de verbreding van de A2, die hier langs loopt. Bij

zuidenwind gelukkig niet erg te horen. Er is ook een plan gemaakt Molenkade II, hopelijk komt dit ook tot uitvoering, waardoor de wandelkilometers over de Diefdijk verder kunnen worden beperkt. Het Zuid-Hollands Landschap probeert gebieden langs de Diefdijk te verwerven, zodat ook hier mogelijk wandelmogelijkheden in de toekomst door ontstaan. Door de aanleg van de Molenkade en het Kooise pad is een mooie verbinding gelegd met de Bruine kade en de Donkere kade, zodat een mooie wandeling is ontstaan.

De route is het hele jaar te belopen. Honden moeten worden aangelijnd!

De graskades worden maar tweemaal per jaar gemaaid, dus het kan zijn dat je door hoog gras moet lopen, als het net voor het maaien is. Het Kooise pad kan ook als een kleiner rondje worden gelopen vanaf de Zorgboerderij. Deze wandeling is in oktober 2012 aangeboden als begeleide wandeling in Lopend Vuur. TeVoet hoopt dat de route vaker bewandeld wordt, zodat de mooie graskades bewaard blijven voor de toekomst. Het pad door de wilgen- en rietopstand bij de Molenkade was aardig dichtgegroeid door gebrek aan wandelaars!

Routebeschrijving

- Vanaf bushalte Provinciale weg Zijderveld op fietspad richting Leerdam (het zuiden) lopen.
- Na enkele honderden meters en nog vóór de rotonde, zie je aan de overkant aan linkerkzijde de Bruine Kade. Deze opgaan.
- Aan het eind van de Bruine kade de Diefdijk opgaan en linksaf.
- Na ongeveer 800 meter zie je aan rechterhand een doorgezaagde bunker.
- Hier naar beneden en door de bunker gaan. Na de bunker rechtsaf, het gebied van de Molenkade in.
- Je volgt nu de route van de Molenkade, vóór hek linksaf en bij klaphek en waterliniebank rechts het gebied in.
- De route volgen, die kronkelt door een wilgen- en rietopstand. Aan het eind weer klaphek door en hier rechtsaf en nu rechtdoor en weer door klaphek. Je steekt een weg dat naar een huis voert over door twee klaphekken. Even rechtdoor en aan het eind voor een vaart rechtsaf.
- Nu de vaart aan je linkerhand blijven volgen op een bunker aan. Hier zie je weer een trap de dijk op. Deze opgaan en linksaf de Diefdijk op.
- Nu de dijk volgen tot je rechts aan het wiel van Bassa komt. Net hiervoor kan je rechts een hekje door met een bordje 1Z (hekje weer sluiten!) en nu meteen linksaf onderaan de dijk lopen (je mag ook rechtdoor op de dijk blijven lopen als je de afgang te stijl/te glad vindt).
- Bij een bank ga je de Diefdijk links weer op. (Degenen die op de dijk zijn blijven lopen, komen hier weer samen met de route onderlangs) Voor de

Om te lopen

De route is 17 km lang.

Zijderveld is 2x per uur te bereiken met bus 85 van ma t/m za van Utrecht of Leerdam.

Op zondag eenmaal per uur. Leerdam is op alle dagen 2x per uur met een Arriva trein te bereiken.

Horeca bevindt zich op de Zorgboerderij bij de Kooise kade (eenvoudig) op maandag tot en met zaterdag. In Leerdam zijn diverse horecazaken. Bij het station van Leerdam is parkeergelegenheid.

bocht neem je een weg linksaf naar beneden, links een mooie hoogstamboomgaard, rechts een begroeide bunker met wingerd.

- Je kruist de Culemborgse Vliet en gaat rechtdoor tot aan een T splitsing.
- Hier rechtsaf.
- Na ongeveer 200 meter een grasweg naar rechts nemen.
- Deze komt weer op de asfaltweg uit die je verder naar rechts vervolgt, tot dat je aan de linkerkant een hek met bord Kooise Natuur ziet. Hier ingaan en linksaf. Je loopt nu met een boog om een waterplas heen, aan de linkerhand komt een vaart, die je steeds links houdt.
- Je kunt bij een tegelpad naar rechts gaan en de asfaltweg oversteken om iets te drinken bij de Zorgboerderij (maandag tot en met zaterdag geopend).
- Pad steeds volgen tot aan asfaltweg. Asfaltweg oversteken en weer een graskade ingaan met bord opengesteld

Op weg naar de Diefdijk

- en een paaltje met Kooise kade. Graspad komt uit op weiland, dit ingaan en verderop links bruggetje overgaan.
- Na bruggetje rechtsaf, kade die overgaat in een weiland. Langs de rand van het weiland blijven lopen. Aan het eind van het weiland hek door en doorlopen tot asfaltweg langs de Culemborgse Vliet.
- Hier rechtsaf en naar een zelfbedieningspuntje lopen over de Culemborgse Vliet. Hier overgaan en naar de Diefdijk lopen. Hier linksaf.
- Na een bocht in de Diefdijk en een huis aan de rechterkant zie je aan deze rechterkant het pad over de Donkere kade.
- Deze ingaan en lopen tot je bij een rotonde komt. Deze oversteken en weg met bordje Loosdorp in, Karwei is aan je rechterkant. Je volgt de weg tot een T Splitsing.
- Hier linksaf, een fietspad gaan volgen met knotwilgen. Dit komt uit bij rotonde voor de spoorweg. Spoorweg overgaan en linksaf naar het station.

Langs de nieuwe Graaf

Wandelroute Kanaalpaden geopend

In de vorige Lopend Vuren was Noord Holland nogal negatief in het nieuws door het afsluiten van paden en het intrekken van de openbaarheid van paden. Nu kunnen we weer eens goed nieuws melden.

Op vrijdag 29 juni 2012 is de onlangs aangelegde wandelroute Kanaalpaden in Waarland geopend. Gedeputeerde Jaap Bond van de provincie Noord-Holland 'sloeg' de voetgangersbrug, samen met de betrokken wethouder(s), in natuurgebied Boomerwaal, tussen Waarland en Niedorp. Hiermee heeft hij de route geopend, die met provinciale subsidie is ontwikkeld, op initiatief van gemeente Harenkarspel. De route heeft opstappunten in Langedijk, Hollands Kroon en Heerhugowaard en is de schakel in de toekomstige provinciale wandelroute West Friesland Dwars.

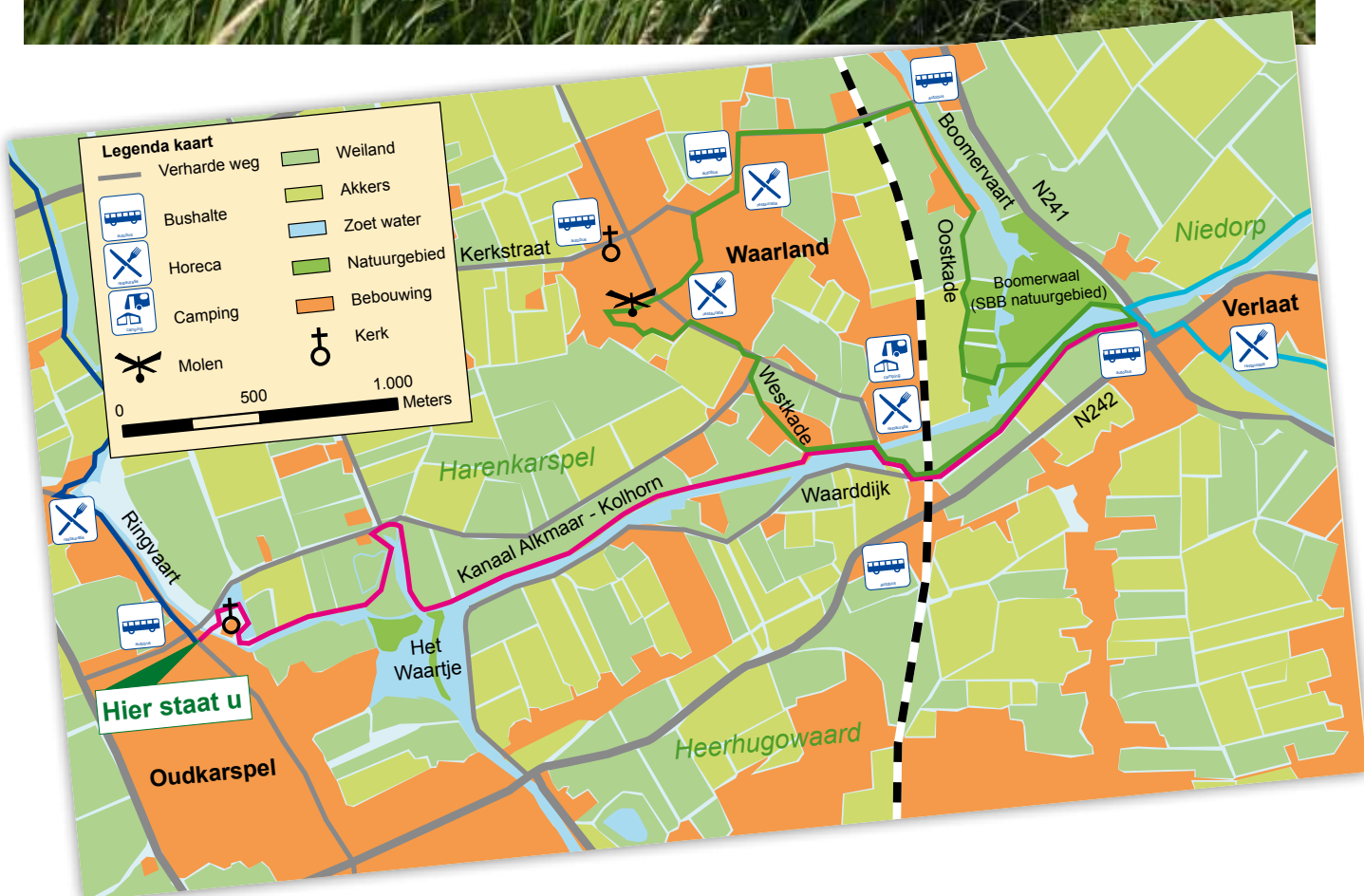
De wandelroute

De wandelroute Kanaalpaden loopt grotendeels langs het kanaal Alkmaar-Kolhorn. De wandelaars kunnen in principe starten bij de middeleeuwse Allemanskerk van Oudkarspel. Vervolgens gaat de route langs waterbergingen, eilandjes in de plas Het Waardje, akkers met kool en het haventje van Waarland, om vervolgens via de Hoge Brug verder te gaan over de dijk. Een 'rondje Waarland' via de molen en natuurgebied de Boomerwaal is mogelijk, ook kan men verder lopen in gemeente Hollands Kroon. De route versterkt kortom het regionale wandelnetwerk, met mogelijkheden tot aansluiting op het Noord-Hollandpad, de Woudmeerroute en de geplande totale oost-west wandelroute Westfriesland Dwars.

Het kaartje is gemaakt door het bureau Lizard point, www.lizard-point.nl, die we bedanken voor de toestemming tot publicatie in ons blad.

De brug over de Boomervaart vanaf het vlonderpad gezien

Wandelfestival Tocht om de Noord

Op 29 en 30 september 2012 was het weer zo ver: Tocht om de Noord, hét culturele wandelfestival van Groningen. Een uitdagende ontdekkingstocht die wandelaars langs en dwars door bijzondere plekjes van onze provincie voert. Thema: Ontdek het (ware) gezicht van Groningen.

Het wandelfestival Tocht om de Noord (TodN) beleefde op 29 en 30 september 2012 weer één van zijn hoogtepunten. Het weer was goed en de deelnemers hebben er zin in. De TodN begint stevast om 5.30 uur op de zaterdagochtend met het Gronings volkslied. Er wordt per slot van rekening ook gelopen: "van Lauwerszee tot Dollard tou of van Drenthe tot aan 't Wad" (de eerste 2 regels van het Gronings volkslied). Elk jaar gaat de route van de TodN weer anders, maar altijd van provinciegrens tot provinciegrens, soms horizontaal, soms verticaal door de provincie Groningen.

Doelstelling Tocht om de Noord

Ons doel is, zegt Peter Velthuis (organisator van de TodN) om de mooiste en meest geheime plekjes in Gro-

ningen te laten ontdekken. Hierbij loop je niet langs bijzondere locaties, maar er dwars doorheen. Zo ging de TodN dit jaar dwars door 2 molens in Oldehove, door het gemeentehuis, door boerderijen (o.a. in Saaksum), door het museum Wierdenland in Ezinge, door de Allersmaborg, door de koeienstal van Koepon, de Doorrit in Garnwerd, de kerk in Obergum en zo gaat het verder: voordeur in, achterdeur weer uit (door circa 50 locaties). Een concept waarmee de TodN in de afgelopen jaren twee keer een prijs won als één van de meest innovatieve evenementen van Nederland. De wandelaar ontdekt Groningen als het ware van binnenuit.

Daarmee is het nog niet afgelopen. Als de wandelaar ergens doorheen loopt beleeft hij hier ook van alles. Hij maakt

(on)bewust kennis van de gebruiken en de historie van die gebouwen. De wandelaars zien, proeven, ruiken, voelen en horen wat er leeft op het Groningse platteland.

Barentsz en Van Heemskerck

De naam Tocht om de Noord is geïnspireerd op de tochten van Barentsz en Van Heemskerck. Zo'n 400 jaar geleden maakten zij een drietal Tochten om de Noord om zo een nieuwe route naar het Oosten te ontdekken'. De naam is dus niet alleen stoer, maar dekt ook nog eens de lading. Want Tocht om de Noord is letterlijk een culturele ontdekkingstocht.

Avontuurlijke elementen

In het weekend van 28 en 29 september 2013 vindt alweer de 8e editie plaats, die ditmaal in het teken staat van het zintuig voelen. Het thema luidt: "Ontdek de Avonturen van Groningen". De tocht voert de wandelaars door meer dan 20 dorpen. In elk dorp zal de wandelaar een avontuur beleven, dat te maken heeft met de historie, de identiteit, het karakter van dat dorp.

Spectaculair hoogtepunt

Elk jaar heeft de Tocht om de Noord een spectaculair hoogtepunt in het kader van het thema. Alle deelnemers worden hierbij betrokken, zoals: Dikdoun in Teetoe, een Hightea voor alle wandelaars (2010), meer dan 12.000 Grunneger tapas op de Grote Markt in Groningen (2011), het interactieve theaterspel Omzien naar Delfzijl 1812 met de wandelaar als hoofdrolspeler (2012).

Afstanden

In twee dagen wordt tijdens Tocht om de Noord 80 kilometer gewandeld. Maar ook kortere etappes (15 of 25km) of één wandeldag zijn mogelijk.

Groningen Prinsenhofstuin

Tocht om de Noord: mooi, heel mooi afzien

Het laatste weekend van september. Noteer het alvast in de wandelagenda van 2013. Want dan vindt inmiddels traditiegetrouw de Tocht om de Noord plaats. Een fantastisch evenement waar de provincie Groningen zich van haar beste kant laat zien en bekijken. Van Lauwerszee tot Dollard tou. Het wandelevenement heeft zich dan ook terecht een plek verworven bij de zeer ervaren lopers: eerst de Vierdaagse doen, dan TodN en zo hoort het. Maar er lopen ook minder ervaren lopers mee. Zoals ik. Die in maart denken: mooi man, ga ik doen, was vorig jaar ook leuk. Goed oefenen en dan is 80 kilometer in twee dagen best te doen. Toch? Ik heb ten slotte al twee Pronkjewails, de medaille voor de echte TodN-diehards.

Nou, dat oefenen schoot er een klein beetje bij in. Akkoord, vanuit Groningen Stad regelmatig naar moeders in Haren gelopen, maar dan toch maar met de bus terug. En bij stromende regen ga je voor je lol ook niet oefenen. Bij heel mooi weer trouwens ook niet, want dan is er van alles in de tuin te doen, waar je bovendien heel lekker lui in de zon kunt zitten. Een

paar tochten van een uur of 3, 4 gelopen, maar dat was ook wel weer genoeg voor een dag vond ik. Bovendien doet de linkerknie zeer. Is dat ouderdom – ik ben ten slotte geen 30 meer – of loop je dat er in de loop van 40 kilometer wel uit? Zo eind september begint de twijfel wel wat te knagen: is het niet een beetje ver? Maar dan staat het laatste weekend van september al voor de deur.

Afijn, wekker op half 5 en voorzien van een beste laag midalgan op de knie zaterdag met de eerste trein op weg naar Grijpskerk, startpunt van de eerste dag. In de trein een hoop mensen die, vond ik, er toch wat professioneler voorbereid uitzagen: van die mooie heuptasjes, rugzakjes met regenzak er om heen, broeken die vast beter tegen wind en regen kunnen dan mijn spijkerbroek... maar goed, ik heb toch ook een regenponcho ingepakt – 1 euro bij de Action, had ik nog over mijn eerste TodN – en bananen, koekrepen, snickers tegen de hypo, broodjes, kortom, voor een recreant best goed voorzien. Op station Grijpskerk blind achter die groep aan, nog voor 7 uur en dus mooi op tijd op weg naar het café voor de eerste stempel. Maar dan al komen de eerste professionele lopers met van die Vierdaagse 200 km-opnaaistickers op hun rugzak mij met een tempo tegemoet waar je alleen maar met stil ontzag naar kunt kijken. Voor je het weet zijn ze in een ware stofwolk aan de einder verdwenen. In dit geval via de C1000 en de slager verder het Groningse land in. Het voordeel is dat je die snelle lopers de hele dag niet weer terug ziet, dus je

Zuidwolde langs de kade

wordt op momenten dat het wat moeilijker gaat ook niet links en rechts ingehaald. Dit is beter voor het moreel.

Bij het café tref ik mijn medewandelaars uit Onderdendam, met volgens goed gebruik eerst de sanitaire stop voor de vrouwen. Dat duurt vrij lang, omdat alle vrouwelijke deelnemers iedere toiletgelegenheid onderweg te baat nemen. Met maar twee wc's – de dames confisqueren ook altijd het herentoilet – leer je wel gelijk een hoop medelopers kennen als je samen een tijd in de rij staat. Hilariteit als een hoopvolle meneer vraagt of hij er even langs mag naar het herentoilet... maar klokslag half 8 op weg.

Gelijk toont zich het karakter van TodN: de wandeling voert altijd langs prachtige routes waar ik nog nooit geweest ben en waarvan ik het bestaan ook niet vermoedde. Neem de route tussen Grijpskerk en Aduarderzijl. Ik kom hier nog wel eens doorheen met de auto en de overheersende indruk is toch dat er schattige dorpjes liggen met vrij saai weiland er tussen. En toch slaagt de organisatie van TodN – hulde! – er elk jaar weer in om mooie paden, bosrijke lanen en verrassende doorloopjes door boomgaarden, molens en boerderijen te vinden die je echt de sfeer van het Groningse land van dichtbij laten proeven.

Voor sommige mensen misschien van iets te dichtbij. In de buurt van Aduarderzijl voert de route ons boven over de Reitdiepdijk. Met enig dédain constateren wij dat al 'die 25-kilometerlopers' hier natuurlijk ook allemaal al langs zijn geweest. Die hebben de dijk mooi aan gort gelopen. Een lid van ons groepje gaat manmoedig de strijd met de modder aan. Ik zie daar bij nader inzien vanaf. Op het moment dat ik boven op de dijk aankom, glijdt een al wat oudere heer, die in principe heel verstandig het randje van de dijk had opgezocht, met een weinig elegante zwiep van de dijk af, maakt een perfecte koprol en eindigt onder aan de dijk, met zijn neus in het Groningse land. Ietwat verformfaaid maar gelukkig zonder letsel staat hij weer op, iedereen verzekerd dat hij niks mankeert. Dat is trouwens ook typisch TodN: iedereen heeft oog voor elkaar, je zult nooit ellendig allenig ergens stranden terwijl iedereen je voorbij loopt. Maar goed, ik kies toch maar voor de route onderlangs, door het weiland.

Voor wie overigens wel strandt, heeft de organisatie een bezemwagen beschikbaar. Ik had voor de zekerheid mijn

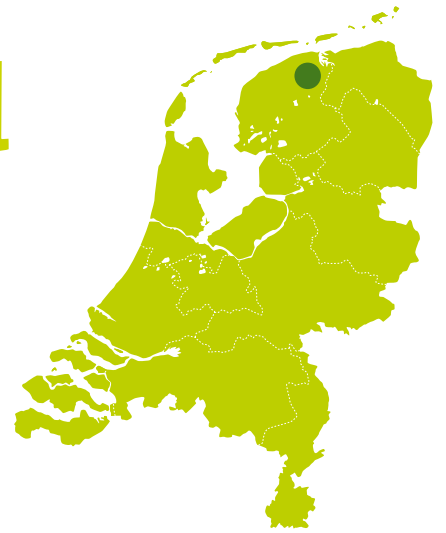
eigen bezemwagen georganiseerd in de persoon van mijn zus in Winsum. Samen met mijn moeder en mijn zwager volgt zij via mijn sms'jes mijn vorderingen. Eerst Garnwerd zien en dan sterven bleek een te voorzichtige schatting en dus haal ik Winsum. Dan denk je dat er bijna bent, hoe ver is het dan helemaal nog tot Bedum ten slotte. Maar nogmaals, de organisatie zet prachtige routes uit en dus constateer je op de routebeschrijving dat het nog bijna 15 kilometer is. Dilemma: blij ik bij de bemanning van mijn bezemwagen op het gezellige terras in Winsum of loop ik door, in de wetenschap dat ik tot Bedum vrijwel alleen fietspad loop waar de bezemwagen niet kan komen? Maar gesterkt door de aanmoediging van mijn wandelmaatjes besluit ik om door te lopen. Dwars door de melkfabriek en langs de plaatselijke slager bereik ik het eindpunt. De eerste dag overleefd! 's Avonds beetje blaren prikken, een warme douche en vroeg het bed in.

Opstaan op de tweede dag is dan een belevenis op zich. Maar de knie houdt zich goed, de spierpijn zal wel weer overgaan en dus op naar Bedum voor de volgende 40 kilometer. Ik kan nog eindeloos doorgaan over de prachtige paden, zoals de Zevenbruggetjesweg, de vele koeien die ik vriendelijk gedag zeg, de vraag hoe Kröddeburen aan zijn naam komt, de ellende als je je realiseert dat daar pas de 23 kilometerroute begint – nu pas????! - en alle dorpsbewoners die zich, net als de eerste dag, werkelijk uitsloven om ons van geweldige diverdoatsie te voorzien. Laat ik het zo samenvatten: de spierpijn ging niet over. En als ervaren onervaren TodN-80-kilometerloper laat ik de diverdoatsie met spijt in het hart toch vaak links liggen. Ik weet dat op het eind van de dag elke meter die ik niet hoeft te lopen niet alleen meegenomen is, maar gewoon noodzaak om niet op mijn knieën de finish over te komen.

En in Marsum begint de echte ellende. Terwijl het dan nog maar 8 kilometer is. En je ziet je groepje steeds verder weg voor je uit lopen. Gelukkig iemand naast me met veel ervaring in de hulpverlening, maar dan nog. Groepje wacht gelukkig op mij, offert zich op om toch nog even een korte pauze te houden, terwijl je daar ook niet echt lekkerder van gaat lopen. Hoera, het plaatsnaambord van Delfzijl, het eindpunt! O, en er weer uit. Mijn petje op, sliertig haar eronder uit, commentaar van mijn broer dat ik steeds meer lijk op Cuby van de Blizzards. En die is toch al een tijdje dood, maar dat bedoelt hij niet geloof ik. Toch weer in Delfzijl: hulde voor wat ze daar aan theater hebben georganiseerd, paarden, leger van Napoleon, maar oh, wat heb je daar dan geen belangstelling meer voor. Links uit de flank de paarden ingehaald en de dijk op. En dan is daar eindelijk de finish. Met een derde Pronkjewail om de nek even een sigaretje roken op het bankje buiten. Bijna tranen in de ogen uit dankbaarheid dat ik nu echt mag gaan zitten en straks alleen nog maar naar een auto hoeft te lopen die naar huis gaat.

Hoorde ik onderweg toch iemand zeggen dat je na 5 Pronkjewails een heel mooi speldje krijgt. Kijk, dan gaat het toch weer kriebelen... misschien moet ik gewoon meer oefenen. Want TodN is mooi man!

Olde Syelroepad

In het september 2010 nummer van Lopend Vuur heb ik een route beschreven, die – voornamelijk onverhard – loopt van Marum naar Grootegast. In dat gebied is onlangs een nieuw onverhard pad gemaakt, het Olde Syelroepad. Dit pad loopt ten oosten van het Blote Voetenpad (gebruikt voor LV sept 2010 route), aan de oostkant van de Jilt dijksreed. Er is een rondwandeling gemaakt van 12 km, die gebruik maakt van dit pad. Op de figuur is de route niet zo heel duidelijk. De mede-ontwerpster van deze route, Leneke Struiksma, licht toe dat de wandeling van het ene pad (kleur) over gaat in het andere pad; de zwarte stippen geven de verbinding weer tussen de gekleurde paden.

De werkgroep beschrijft zijn activiteiten, zoals hieronder – met enige aanpassingen – geciteerd.

“Zaterdag 17 maart 2012 hebben zo’n vijftig bewoners van de Peebos samen het “Olde Syelroepad” in de Peebos aangelegd. Dit nieuwe stukje pad sluit aan op de wandelpaden in de Doezumermieden. Ook sluit het mooi aan op het Blote Voetenpad. De werkgroep Peebos, eerder actief met het aanleggen van het Peebos pad en Peebos Bos, wilde een pad aan-

leggen door Polder de Kale Weg. In samenwerking met Staatsbosbeheer en Dorspbelang is bedacht om een pad langs de oude afwateringsloot De Zijlroe aan te leggen.

De Zijlroe is een oude tochtsloot die waarschijnlijk door monniken werd gegraven rond 1490-1500 ter verbetering van de waterafvoer. Door dichtslibbing van de Lauwers moest men een tocht of roede naar de zijl, de sluis, graven. De Zijlroe liep van de Opende Mieden langs Peebos, de Ees, 't Dorp, naar de sluis bij Schalkendam, waar de Zijlroe

weer uitkwam in de Lauwers. Gezien de bochtige loop van de Zijlroe is het waarschijnlijk van oorsprong een natuurlijke waterafvoer geweest.

Er moesten verschillende bruggetjes en hekjes aangelegd worden. Het pad gaat niet door het weidevogelgebied, maar wel over een paar stukjes particuliere grond, die de eigenaren voor het pad beschikbaar hebben gesteld.”

De foto, gekregen van Leneke Struiksma, geeft een beeld van het landschap en de bebording.

Informatiebord wordt onthuld

Voor de verschillende activiteiten van TeVoet wordt ook verwezen naar de agenda op de website van TeVoet, www.tevoet.nl. De verschijningsdata van Lopend Vuur passen niet altijd met de aankondigingen van wandelingen en activiteiten. In de agenda op de website worden ze alsnog opgenomen.

Zondag 13 januari 2013

1. Nieuwjaarswandeling

De Nieuwjaarswandeling start om 11.00 uur in Montfoort op het Kasteelplein naast het stadskantoor tegenover de bushalte. Montfoort is met bus 180 goed bereikbaar vanuit Utrecht en vanuit Gouda. (Halfuurdienst ook op zondag!) We kunnen daar eventueel koffie drinken. Daarna gaan we grotendeels over onverharde maar wel modderige paden via een stukje van de Bloklandroute naar de Noordzijdse Kaderoute. Daar komen we een prachtig vogelgebied met heel veel wintergasten tegen. We drinken koffie bij zorgboerderij Abrona in Benschop (mits dan open!), lopen daarna door het weiland naar de Zuidkade richting IJsselstein en gaan weer richting Benschop om bij recreatiepark Rosenboom uit te komen. Kunnen we eventueel thee of koffie drinken want dit is 's winters open. Daarna weer naar het noorden om weer op de Noordzijdse Kaderoute uit te komen om zo weer terug te lopen naar Montfoort. Een wandel route van circa 15 km. Honden zijn niet toegestaan. Opgave vooraf is niet nodig. Inlichtingen bij Peter Both, ptboth@hotmail.com

Onderweg op het Oude Hollandse Waterliniep pad

Zaterdag 9 en zondag 10 februari 2013

2. Wandel- en fietsbeurs

Op 9 en 10 februari 2013 vindt weer de wandel- en fietsbeurs in Amsterdam plaats. TeVoet heeft geen stand op de beurs, maar TeVoet leden zijn vaak wel aanwezig op de stands van het onderdeel Wandelaars informeren Wandelaars, zodat je daar altijd een van de TeVoeters kan aanspreken als je iets kwijt wilt over de vereniging TeVoet.

Zaterdag 16 maart 2013

3. Wandeling over het Oude Hollandse Waterliniep pad Schelluinen - Goudriaan

Start: Station Gorinchem 09.50 uur, afstand 18 km

Het is mogelijk om eerder te komen en in het station Gorinchem koffie te drinken en gebruik te maken van een betaaltoilet. We vertrekken rond 10.00 uur voor een korte busrit naar Schelluinen. Hier pakken we het Oude Hollandse Waterliniep pad op, een route die de vereniging TeVoet samen met de stichting Groene Hart heeft ontwikkeld. We lopen zoveel mogelijk onverhard, deels over boerenland. Een van de makers van het pad geeft toelichting over de route. Hopelijk worden we op onze tocht al begeleid door de grutto's in de lucht. In Goudriaan horeca in theetuin of café/restaurant. Vanaf Goudriaan per bus terug naar Gorinchem. In verband met de busdiensten die op dit moment nog niet bekend zijn voor 2013 is het nodig om je vooraf aan te melden voor de wandeling bij rien.vanden.berg@online.nl. Via dit mail adres is ook verdere informatie te verkrijgen. Ook belangstellende niet leden van TeVoet zijn welkom. Honden kunnen niet mee op deze wandeling.

4. Wandelingen georganiseerd door eetcafé Les Deux Ponts (kanjer van de dijk) in Oudendijk NH

Dit eetcafé organiseert vaak korte wandelingen over boerenland of grasdijken in de buurt van het café. Kijk op www.lesdeuxponts.nl voor de verschillende wandelingen. Er wordt een bijdrage voor de wandelingen gevraagd.